

NAŠ GLAS

Glasilo Zveze državnih nameštencev za Slovenijo v Ljubljani

Uredništvo: Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. — Upravništvo: Ljubljana, Vodnikov trg št. 5/I. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

„NAŠ GLAS“ izide vsakega desetega, dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din 40.—
Polletna naročnina . . . „ 20.—
Četrtna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

Oglasi po ceniku.

Desetletni jubilej svobode.

»O domovina, kdor te ljubi zdaj, ljubiti mora s črnim gnjevom v duši.«

O. Župančič.

Desetletni se ponavljajo dnevi, ki so nam prinesli zlato svobodo. Slovenski narod je dosegel dobrine, kakršnih si nikdar niti v sanjah ni drznil pozeleti: pred vesoljnim svetom je dobil potrdilo, da je res **narod** z vsemi lastnostmi svojevrstnega in posebnega bitja, pravega državotvornega organizma. Slovenščina, zaničevana doslej in sramotena, je postala tržavni in uradni jezik, slovensko šolstvo se je razvilo na vse strani in z univerzo doseglo svoj višek, kultura, znanost in umetnost je našla v lastni državi pospeševalnico in podporo. Gospodarski razvoj je zanemarjene slovenske pokrajine dvignil na višjo stopnjo. Biti Slovenec ni bilo več sramota, ni bilo več ovira in kamen spodbiti na življenja trnjevi poti.

Deset let je tega, kar se je trhla zgraba šeststoletnega cesarstva zrušila v kup pepela. Brez slave je izginila Avstrija in na njeno mesto so stopili dediči, teptani in zatirani narodi. Deset let je tega, kar so pogonale iz ruševin prve oblike Jugoslavije.

Lep je jubilej, ki ga praznujemo v teh dneh, lep, pa tudi — trpek. Te dni slavé desetletnico narodnega vstajenja vsi za služni rodoljubi v cilindrih, polna so jim usta lepih besed in navdušenja. Uradništvo bo pa stalo lepo v kotu, skromno in tiho, z zagrenjenim srcem, a vendar ne brez čustva ljubezni. Zakaj? Dnevi in leta, ki so sledila prvem časom prekipevalne vseobče narodne radosti, so polna žalostnih spominov. Ob desetletnici je prav, da se spomnimo tudi teh, manj svečanih let.

Kmalu po osvobojenju se je pokazalo, da so se spremenile državne oblike, da se je v temeljih preobličil dotedanji družabni red, da so pa ljudje ostali taki, kakršni so bili. Egoizem je zmagoval nad ideali. Samozavest, ki so zavladali nad drugim v naši težko pričakovani, s krvjo in tolikimi žrtvami in naporom priborjeni domovini, niso spoznali svojih dolžnosti do naroda, niso čutili hvaležnosti napram tistim, ki so ustvarili to državo. Njih, ki so s tihim in vestnim izpolnjevanjem svojih dolžnosti gradili temelje svobode, se niso spomnili.

Niso se spomnili tudi uradništva. Kdo je v najtežjih trenutkih, ko so se majali stebri družabnega in pravnega reda, ko je čut za skupnost skoro zamrl v ljudeh, kdo je ohranil v teh prvih časih naše svobode temelje države nedotaknjene? Kdo je iz povojnega kaosa rešil nepoškodovane osnovne sestavine vsake državne skupnosti — red in pošteno, nesebično delo? Kdo je vsa leta, ki so sledila osvobojenju, z največjim samozatajevanjem, v pomanjkanju in strahovan od vseh strani, proti napadom od vsepovsod branil čistost, neodvisnost in nepodkupljivost državne uprave? Kdo se je, osamljen, edini boril za pravičnost in

poštenost v vsem javnem življenju? Kako bi jih nazvali, vse te neznane, brezimne trpine dela, junake časti in žrtve vestnega izpolnjevanja dolžnosti? Vse te skromne, brezimne in nepoznane železničarje, pa učitelje in profesorje, poštarje in politične uradnike, obmejne stražnike in sodnike in carinske uslužbence, pa do kanclistov in slug, kako naj jih imenujemo? Kakšen spomenik naj ob desetletnici postavimo njihovi zvestobi? Zakaj **zvestoba do naroda**, zvestoba do države je vseh njih skupna čednost, prva in poslednja krepost **neznanih junakov**.

Pozabili so na uradništvo, ker se v svoji nesebičnosti ni oglašalo, ker ni hrupno terjalo plačila za svoje delo, ki se mu je zdelo samo po sebi umevna — dolžnost, za katero ni treba nagrade. Zgodilo se je, da je uradništvo, ki je bilo prej vsaj gospodarsko in socialno dokaj svobodno, začelo hirati. Ni trajalo dolgo, iz nekdanjega neomajnega državi in edinole narodnim interesom vernih uradnikov, so skušali narediti pokorne hlapce partizanskih kolovodij. Namenoma so bili po njih, tesno jih držali na povodcu, plašili jih z vsemi sredstvi, da bi postali ubogljivejši in zanesljivejši sluge strank. Redukcije, Makedonija, persekucije — kdo se ne zgrozi ob teh spominih?

Deset let že traja to ponižujoče in čisto nečloveško razmerje. Nekaterim so dolgoletne muke, neprestano pomanjkanje in večna preganjanja uklonila hrbtenico. Malodušnim so izsesali samozavest, kolikor je je bilo v njih. Večina je v bistvu ostala zdrava, še nedotaknjena in čista. Upognili so jim tilnik, zlomiti ga niso mogli. Vsi poskusi so ostali brez uspeha. Moralnega jedra jim še niso načeli. Koliko časa je pa mogoče še vzdržati v tem neznosnem položaju, to se vpraša? Nazadnje je uradnik tudi — človek, samó človek.

Taka je za državno uradništvo bilanca prvega desetletja. Ni rožnata. Morda je taka, da ne sodi v slavnostni spis o jubilejni proslavi? Morda bo celó užalila tega ali onega rodoljuba? Tu ni pomoči: resnica v oči kolje. Mar naj si ob slovesnem trenutku, ko obhajamo jubilej, ki nam je prišel vere v novo, boljše življenje, lažemo samim sebi v lice? Ne, nikakor ne! Prvi korak k zmagi je poštenost napram samemu sebi. Iz nje raste samozavest, ta pa rodi pogum. In kdor noče, ta ne pogine.

Državno uradništvo se zaveda svoje dolžnosti in nalog, ki mu jih nalaga njegov stan. Zaveda se pa tudi svojih pravic. Zaveda se, da ni tisto nepotrebno zlo, s katerim v naši državi delajo, kakor z nekim nebodigatreba. Vě, da se bo njegovo stališče izboljšalo šele tedaj, ko bodo krmari države spoznali sami njegovo važnost in potrebnost. Kdaj se zgodi to? Tudi od našnjega javnosti se ni nadejati pomoči. Izboljšanja občin razmer zato ne pričakuje od zunaj, ne pričakuje ga od naših strank enodnevnice. Iz vrst uradništva samega mora vznikniti gibanje, ki bo preobrazilo lice naše družabne zgradbe, iz uradništva samega mora iziti pričetek ozdravljenja naših bolnih razmer. Uradništvo mora postati

Tudi — socialna politika . . . ?

(Glej Ur. l. št. 89/1928!)

...»Naslednje osebe se proglašajo za delomrže in izkoriščevalce občinskih podpor:

Marija Lončarevič, 80 let stara, Šandor Šetušič, 72 let star, Mijo Krivošič, 70 let star, vsi pristojni v občino Kostajnica, srez Kostajnica, itd. ...

Komentarja ni treba, pač pa priporočam vsakomur, da pregleda seznam zaslužnih, v delu za očetnjavo in mili nam narod »osivelih«, delavnih in trudaljubivih penzionistov, ki ga je izdal letos J. Protič pod naslovom »Naši penzioneri« (prim. »Naš Glas« št. 7 z dne 10. marca t.l.).

N. Erga.

tista osrednja točka, okoli katere se bodo začeli zbirati vsi poštenjaki, ki so nezadovoljni s sedanjimi gospodarskimi in družabnimi razmerami, vsi ki hočejo v javnem, kakor v zasebnem delovanju poštenja, reda in zakonitosti, vsi ki navedeno in delo za celokupnost, vsi ki človečanstvo in napredek cenijo nad goli materijalizem, v katerega se naš čas tako naglo in nevzdržno pogreza.

Ko se vrne na svet kralj Matjaž izpod Krima, kjer spi dolge sanje, bo predručil ves svet: en hlev bo in en pastir, pravica pa vsem enaka. Tako državo hočemo, tako Jugoslavijo želimo. Verujemo vanjo, upamo v njen prihod, ljubimo jo že zdaj. Ne z gnjevom v duši, z vsem žarom nesebične, požrtvovalne ljubezni, ki ne računa in ne baranta, ki ne velja zgolj do preklica in na odpoved. To je tista slepa ljubezen, ki je zmožna čakati in tajiti se, trpeti in boriti se za svoj ideal, celó poginiti zanj. To je ljubezen, kakršno čutijo le neznani junaki zvestobe.

Tako praznuje slovensko državno uradništvo desetletni jubilej zlate svobode.

L. A.

Državni uslužbenci — bivši vojaki: Pozor!

Navzlic čisto jasnim zakonskim določilom je po zaslugi »nadležnih« nastala v vprašanju všteti vojaških let v državno civilno službo (za napredovanje in za pokojnino) prava babilonska zmeda. Nekatera ministrstva so gladko priznala vsa vojaška leta, tudi kadroški rok in jih vračunala v skupno službeno dobo. Druga ministrstva spet so se upirala z vsemi močmi tej »faktoizaciji« prečnanov, odbijale prošnje za všteti let z najrazličnejšimi izgovori in pretvezami, da: celo z okrožnicami so zabranjevala vlaganje takih prošenj. Kljub temu se je dogodilo, da se je posameznikom posrečilo pri Državnem svetu prodreti s svojo zahtevo. Tako poznamo nešteto slučajev, da sedi v isti sobi uradnik, ki mu je bilo vojaško službovanje pravilno všteto poleg tovariša, ki je morda pet let služil vojake, pa se mu ves ta čas ni vpošteval pri določitvi položaja in osnovne plače.

V zadnjem času je Državni svet izdal celo vrsto razsodb v prilog uslužbencem, katerim vojaško službovanje ni bilo všteto. Utemeljuje svoje stališče s sledičimi razlogi, ki so vredni, da jih objavimo:

»Čeprav je odlok o razvrščenju postal izvršen, tožitelju ni ugaslo pravo na priznanje te dobe. Nasprotno, v takih slučajih ima tožitelj pravo, da se mu ta čas vračuna in napaka popravi in to prav tako o priliki določitve pokojnine, kakor tudi za časa službovanja samega, kadar le doprinese dokaze za to.

Država, oz. ministrstva so dolžna, da vodijo po službenih predpisih (točno evidenco službenih podatkov svojih uradnikov. Kolikor te evidence niso vodila, pa se je dogodila kaka pomota v škodo uradnika, ima država, ker je v neki meri zakrivila to napako, tudi moralno dolžnost in pravno obvezo, da popravi to nepravilnost.«

To so razlogi, kakršnih v naši, uradništvu tako malo naklonjeni državi, ni mnogo čuti. Dajejo nam upanje, da se bodo sčasoma pogledi na uradniška vprašanja tudi v široki javnosti obravnavala na način, ki bo sličen temu pravniško in človečansko enako visokostojecemu naziraju.

Vse tovariše pa, ki jim vojaška leta doslej še niso bila všteta, pa najsi so že vložili prošnje ali ne, pozivamo naj takoj vložijo nove prošnje za vštetje pri svojih ministrstvih in se sklicujejo na gornje razloge Državnega sveta. Detajlna pojasnila bodo vsem drage volje nudila njihova strokovna združenja. Prošnje naj vložijo navzlic raznim okrožnicam, ki so po gornjih izvajanjih Državnega sveta same po sebi postale neopravičene in nične.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. REICH.

I. L.

Dopust na Koroškem.

(Dalje.)

IV.

Mondaino življenje in vrvenje ob obali Vrbskega jezera. — Razkošne toalete. — Dama oblečena, recte slečena, à la Josephine Baker. — Tudi Ljubljana ne zaostaja. — »Sramežljivi provincierji« povešajo oči.

Kdor je bil v Celovcu in ni obiskal Vrbskega jezera (Wörthersee), o tem velja ravno isto, kakor če je bil v Benetkah in ni videl znane kopalne obali »Lido«, kjer so pravkar kopalniša poslopja pogorela, kakor so poročali listi.

Za promet z »jezerom« — nikdo ne pravi »Wörthersee«, pravijo le »See« in tudi napisi na cestni železnici se glase le »Zum See« — je zelo dobro preskrbljeno. Vsake 1½ ure vozi železnica, vsakih 20 minut cestna železnica, vmes pa drdajo razni lepi, moderni avtobusi k jezeru in naprej ob obali v posamezna sela oziroma letovišča. Na jezeru so parniki in motorne ladje ter se moreš za 3 šilinge (24 Din) peljati vsako uro po celem jezeru tja in nazaj, kar traja nad 2 uri. Lahko si pa najameš tudi poseben motorni čoln, kar je zelo imenitno, ali jadrnico ali pa navaden velik ali mali čoln itd. Da povsod kar mrgoli kopalcev ter pred vsem kopalj, je samo ob sebi umevno.

Najbolj »mondaino« življenje vlada v Pörschach am See, kjer je na obali zbrana največja eleganca, kateri pa menda ni toliko do kopanja, kakor do kazanja raznih razkošnih kopalnih in nekopalnih »oblek«, o katerih velja pač izrek, da so za to tu, da pustijo telo kolikor mogoče neoblečeno. Dame se podajajo v kopalnih kostumih z velikim kopalnim plaščem, katerega ogrnejo čez telo ali pa tudi ne, neposredno iz svojega »apartementa« v kopalni-

DELTA:

Česa nam je treba?

Rešitev draginjskega vprašanja leži v naših rokah. Imenuje se: SAMOPOMOČ. Popolna gospodarska neodvisnost je naš edini spas. V tem pogledu so storjeni doslej komaj prvi koraki, vendar že ti kažejo, kaj bi uradništvo moglo doseči, če bi bilo složno in dovolj zavedno. Da v Ljubljani ni uradniške menze, takoj bi cene prehrani po gostilnah poskočile na nedosegljivo višino. Razen tega, da dnevno nudi naša menza po zmerni ceni dobro hrano nekaj stotinam uradnikov, vpliva tudi kot regulator na cene hrani po gostilnah in zasebnih kuhinjah, ki proti plačilu prehranjujejo fiksne nameščence. — Ceneni kredit dobi drž. nameščenec pri našem renomiranem »Hranilnem in posojilnem konzorciju«, ki pod večjim vodstvom že 54. leto neopazno za javnost vrši važno nalogo med uradništvom. — Tudi »Nabavljalna zadruga« se krepko razvija, poslovanje se poenostavlja, obseg in količina predmetov njene aprovizacije kaže pot navzgor in zadrugniki imajo vedno več zaupanja vanjo in koristi od nje. K temu prištejmo še razna stanovanjska društva, pogrebne fonde in druge ustanove, ki so si jih ustvarila strokovna udruženja, pa vidimo, da se je v delu za gospodarsko in kreditno osamosvojitev drž. uradništva že storilo prve korake. Čim več bo članov, tem večji uspeh je zajamčen. Saj imamo v naših vrstah dovolj nesebičnih, strokovno izvežbanih tovarišev, ki so pripravljeni staviti svoje znanje in moči na razpolago. Treba bo polagoma izgraditi še dolgo vrsto drugih socialnih ustanov za uradništvo in vse obstoječe strniti v skupen sistem, da bo gospodarstvo lažje in racionalnejše.

Zaenkrat je najbolj pereče vprašanje, kako naglo odpomoči in zajezi narašča-

jočo draginjo. Tu bo treba radikalnih odločitev. Kaj nam brani, da vzame uradniška organizacija (ki se naj eventualno šele ustanovi v ta namen) v roko preskrbo širokih slojev državnega uslužbenstva s sadjem, poljskimi pridelki, z mesom in mastjo in sploh z vsemi predmeti dnevne potrošnje, ki zaradi naraščajoče draginje našim masam v kratkem ne bodo več dosegljivi? Zgledujemo se po drž. uradnikih v Avstriji, Nemčiji in drugod. Samo lastna sila rodi uspeh in nikjer na svetu nikomur ničesar ne darujejo. Kar si vsak sam izvojuje, to pač ima. Poglavitno vlogo igra organizacijska disciplina in stanovska zavest. Mar se bomo mi uradniki, ki se smatramo za cvet inteligence, pustili osramotiti od delavcev, od obrtnikov, od branjevcev na sadnem trgu? Če ne bi imeli le-ti svojih organizacij, kaj bi pomenili pred javnostjo? Manj kot nič. Morda bo šlo sprva težko, iti pa mora. Nas vseh naloga mora biti, da čimprej dosežemo naš ideal: da ga ne bo državnega nastavljenca, od ministrskega načelnika do dnevnika, ki ne bi bil član svojega strokovnega društva.

V slogi je moč — a mi se je niti ne zavedamo. Kadar se bo vsak uradnik zavedal, da je njegova prva dolžnost brigati se za lastne stanovske interese in da je šele v drugi vrsti strankar, bo jenjalo tudi sramotno jerobstvo naših političnih »partij«, ki pozna uradniške kroglice, njihovih interesov pa ne. Stranke, ki so nekdanje zrasle in se razvile edino le s podporo uradništva, celo te stranke so danes zavozile popolnoma v kapitalistične vode in zagovarjajo prikrito in tudi javno težnje producentov in sploh posedujočih plasti. Spomnimo se le kako so se vse naše stranke obnašale v vprašanju stanovanjske zaščite najemnikov in kako zdaj kolegijalno molče, ko smo začeli pravični boj zoper nezno draginjo.

šče ter se na isti način vračajo, seveda z drugim, suhim kopalnim kostumom. Druge uporabljajo zopet posebne obalne »pyjamase« (izgovori pravilno: »pedžamaz« ali »pajdžamaz«), ki pravzaprav učinkujejo celo decentno v primeri s toaletami s kratkim, 10—20 cm nad koleno odrezanimi krili. Višek senzacije za nas »čednostne provinciarje« je pa bila neka dama, oblečena, pravzaprav slečena nekako à la Josephine Baker. Imela je na zgornjem delu telesa sicer neke vrste jopico, celo z dolgimi rokavi, segajočo do pasu ali nekoliko dalje, a zato je bil spodnji del telesa — vsaj zadaj — popolnoma gol (»oh shocking« bi reklo zgoraj omenjene Američanke) — tako, da smo kar oči sramežljivo povesele. Resnici na ljubo moramo pa povedati, da tozadevno naša Ljubljana prav nič ne zaostaja za Pörschachom, kajti na promenadi na Aleksandrovi cesti smo videli pred kratkim mladega dekleta, ki je bilo nekako na isti način oblečeno, recte slečeno. Razloček je bil le ta, da je to deklet nosilo visoke nogavice, bilo dekoltirano in da so tudi še roke bile gole. »Bubikopfov« pa ni bilo več videti toliko, kakor prej ali pri nas, vsaj pri mlajših ženskah ne. Pač pa je bilo mnogo starejših »letnikov« z bubiglavo, ki so najbrže mislili na ta način nadomestiti druge majkajoče jim čase.

V.

Občinstvo na Vrbskem jezeru večinoma tuji. — Prejemki državnega uradništva v Avstriji 8-krat višji, davki izdatno nižji. — Avstrijski uradniki takim »specijaliteta« ne verjamejo. — Celovčanke manj razkošno toaletirane. — Nobenega vsiljivega parfuma, kakor v Ljubljani. — »Jazzband« za morsko ropotanje, ne pa glasba.

Iz katerih krogov se rekrutira občinstvo, ki zaseda drage hotele na obali Vrbskega jezera, se tam koplje, šeta in »flirta«?

Večinoma so tuji, zlasti madžarski židje, katere takoj spoznaš po neizogibnem listu »Az Est«, ki ga imajo v roki. A tudi zelo mnogo Dunajčanov je bilo videti, zlasti — državnih višjih uradnikov, katere agnosti- raš kot take tudi takoj na prvi pogled.

»Kaj,« bodo rekli naši državni nameščenci-trpini, »državni uradniki v Avstriji hodijo po tako dragih letovišjih, kakor so ona ob Vrbskem jezeru? Kako je to mogoče?« Da, tako je videli smo zelo veliko takih »hofratov« v kratkih jirhastih hlačah in rumenem, modrem, a tudi rdečem »bauernjankerju«, kar se je posebno stari- rim dedcem zelo dobro (?) podalo. Čudili se pa nismo prav nič. Kajti Avstrija je pravcati Eldorado za državne nameščence, ker njih plača znaša povprečno nekako toliko šilingov, kakor pri nas dinarjev, tako da se zato lahko reče, da je plača avstrijskih državnih nameščen- cev povprečno nekako 8-krat višja kakor pri nas. A državni uradniki tudi s tem še niso zadovoljni ter zahtevajo vedno poviške.

Da pa je davek, katerega morajo plačati državni uradniki v Avstriji, izdatno manjši kakor pri nas; da tam ne poznajo nobenih »neizplačanih honorarjev za nadure«, nobenih »odtegljajev za fiktivne poplavlence«, nobenih zloglasnih neizplačanih »razlik«, je samo ob sebi umevno. Za naše specialitete, kakor je n. pr. davčna razlika med uradnikom v Sloveniji, ki plača celo ¼—½ svojih prejemkov kot davek, in med ministrom v Srbiji, v Beogradu, ki plačuje le 1/20, o čemur je »Naš Glas« že svoj čas pisal, pa nimajo sploh nobenega razumevanja — ne glede na to, da bi bilo človeka skoraj celo sram, take stvari pripovedovati. Tudi nam ne bi bili verjeli, če bi jim hoteli take stvari razlagati, misleč, da v Evropi kaj takega sploh ni mogoče.

Dalje prihodnjič.

Predvojni družabni red se je v temeljih spremenil. Večina sveta je te osnovne spremembe opazila in se ravna po njih. Le naš uradniški stan se doslej ni zavedel, da je njegov gospodarski nivo (in z njim tudi ves njegov družabni položaj) padel za precejšen odstotek. Samo mal korak je še doli do proletarijata, če — je še sploh. Zato pa nam ne preostane nič drugega, kakor: zavijajmo si rokave, pa na delo! V zadružništvu, v gospodarski osamosvojitvi, v strumni organizaciji in čimprejšnji osvoboditvi od varuštva političnih strahk je naša rešitev. Papirnih protestov in spomenic je bilo dovolj, dovolj in preveč tudi obupavanja in jadikovanja. **Delo nas kliče. Prosto voljci na plan! Za nas vse gre!**

Odgovor.

Kje je krivda za naše neuspehe?

»Činoviški Glasnik« piše v svoji št. 159 z dne 15. oktobra t. l. glede krize, da njegov tozadevni članek, ki smo ga priobčili v »Našem Glasu«, št. 26, ni ostal brez odmeva. »Naš Glas«, tako pravi »Činoviški Glasnik«, »glasilo naših tovarišev iz Slovenije, mu je napravil čast, da ga je skoraj v celoti ponatisnil in mu dodal komentar, ki ni v soglasju s tendenco članka, kakor smo jo zgoraj raztolmačili (t. j. da je pri akciji za izboljšanje naših razmer potrebno imeti pred očmi realnost, splošno znane težkoče, ki so po »Glasniku« še vedno neurejene politične razmere, težak gospodarski in še težji finančni položaj države. Op. ur.) Ne smemo ta in takšen komentar pustiti brez prijateljskega odgovora.«

Članek nadaljuje: »Ne sme se iz omenjenega članka sklepati, da se iz središča Glavnega Saveza propoveduje »resignacija, čakanje na boljše dni« in naj »padajo pečeni golobi v usta«, da citiramo samo te misli in izraze iz komentarja naših tovarišev. Mi smo rekli, da človek ob takšni finančni situaciji, kakršna je danes pri nas, ne more biti optimist glede učinkovitosti ukrepov, ki bi jih napravili, da popravimo svoj položaj. To pomenja gledati na stvari tako, kakršne so, ne se varati z rožnatimi, a neustvarljivimi perspektivami, od česar ne bi mogli imeti nobene koristi, ampak sama razočaranja. Naši tovariši nam nato navajajo serije člankov, ki so bili objavljeni v njihovem listu, na kakšen način bi se mogle popraviti in izboljšati naše državne finance.

O, dragi tovariši, tudi mi to vemo, mogli bi brez posebnih težav iztresti celo torbo receptov za ozdravljenje naših financ, toda, žal, nismo mi, ki bi imeli te recepte sprejeti in uporabiti. To so politiki, ki jih pa, kakor vsi vemo, morijo druge skrbi. Ti vodijo državo, ti jo vladaajo, pa vidimo, kako nam vsem gre. Razmere pa so takšne, da moramo to stanje tolerirati iz enostavnega razloga, ker nam nič drugega ne preostaja. Res je, mogli bi povzdigniti naš glas, povedati, kaj sami mislimo o sistemu državne uprave, o režimu, o vseh javnih zadevah, ki so na dnevnem redu. Mi to tudi delamo po svojih močeh, ki pa, žal, niso velike. Težko bi pa tudi dosegli, da bi bile te moči velike v državi, v katerih je 80 odstotkov kmetovalcev, t. j. ne-uradnikov.

Iz vrstic komentarja naših tovarišev sklepamo, da žele podčrtati razliko med nami južniki — morda tudi ni bila daleč misel o orientalcih, češ da se zlahka vdajamo resignaciji in fatalizmu — in njim severnjaki, realnimi možmi, ki pričakujejo rešitev od akcije in ne mislijo, da se da kaj doseči s prekrižanimi rokami.

Ne odrekamo splošno svojim tovarišem realnosti v pojmovanju življenja, toda zd se nam, da smo mi v oceni konkretnih pogojev in možnosti akcije, in sicer akcije, ki bi nam morala prinesiti pozitivnih uspehov, realnejši, mnogo realnejši. Morda že vsled tega, ker smo bližji temu vrtincu dogodkov in... intrig, ki se v njem potaplja in dušijo vse plemenite iniciative in vsi poštjeni napor, da pridemo iz zagate, v katero smo zašli. Mi gotovo soglašamo v tem, kaj bi bilo

treba napraviti, da se naš položaj popravi; razlika je pač samo v stališču, kako naj se to doseže. Ta razlika izvira vsekakor iz tega, ker nismo približno enako dobro obveščeni o razmerah in okoliščinah, ki so pogoj za našo akcijo. Kar smo mi rekli o teh razmerah in okoliščinah, smo rekli objektivno in realno, dedukcije iz takšnega pojmovanja položaja, kakršnega smo naslikali v našem članku o krizi, pa se nam zde popolnoma logične!

Žal, se moramo sprijazniti s temi premisami, ki ne dopuščajo drugačnega sklepa. Ne kaže torej nič drugega, kot da zastavimo vse sile za organizacijo. Močne organizacije bodo dale Glavnemu Savezu tisto moč, ki mu je dandanes nedostajala vsled prešibke hrbtenice; podpreti ga moramo, zato pa moramo vzdati krepke temelje, da se lahko nanje povzpne.

Izplačilo »razlike«

za oktober 1923 do maja 1924.

Po »Činoviškem glasniku« št. 139 posnemamo tole vest, ki mora zanimati vse drž. nameščence, zlasti upokojujence:

»Na željo bivšega finančnega ministra g. dr. Markovića se je izločila iz 10 milijonskega kredita za izplačilo te »razlike« vsota Din 1.000.000, ki naj bi služila za izplačilo razlike posameznikom, ki so v izjemno nepovoljnih gmotnih razmerah in bi jim bilo izplačilo v resnici za rešitev v bedi. Nameni g. ministra Markovića so bili čisti in plemeniti in se jim ne da nič očitati. Toda čim je omenjeni odlok stopil v veljavo, se je — žal — videlo, da se te intencije ne morejo oživitvoriti. Za izplačilo iz tega izločenega milijona so se zglasili mnogi, ki se baš ne morejo prištevat v vrsto najbolj potrebnih. Prvi so se zglasili visoki državni funkcionarji, ki se sicer ne morejo prištevat nad nezadostnimi prejemki. Umevno, se ti niso omejili samo na to, da bi predložili formalno prijavo, temveč so izkoristili ves svoj vpliv in vse zveze, da dosežejo izplačilo. Ob takšnem stanju se je na pristojnem mestu takoj ugotovilo, da je cilj, ki ga je imel ta milijon, popolnoma zgrehen. **Vsled tega je na predlog generalne direktije računovodstva g. finančni minister odločil, da se kredit 1.000.000 Din, oziroma ostanek, nekaj nad 800.000 dinarjev — okoli 200.000 so že odnesli — prenese v korist one vsote 9 milijonov, ki naj služi za izplačilo služiteljev, upokojujencev in družin umrlih uradnikov.** G. minister se je po temtaka v interesu pravičnosti, ki je edino na ta način mogla biti zavarovana, odrekel pravici, dani mu s sklepom ministrskega sveta, da odbrava izjemno izplačilo prejemkov.

Odlok g. ministra moramo samo pozdravljati, ker vsi vemo iz skušnje, da so »izjeme« od rednega postopka v upravi v večini primerov nepravične pa tudi nemoralne. Na ta način pa je prerezana možnost vsakega favoriziranja in zlorabe osebnih zvez in prijateljstva.

Sedaj je pripravljena v generalni direkciji razdelitev kreditov po plačilnih blagajnicah in bo v najkrajšem roku izvršena. Žal, kredit ne zadoštuje, da bi prišli na vrstni red služitelji, kolikor se jim razlike niso poravnale že prejšnji dve leti, potem upokojujenci s polnimi službenimi leti, oziroma dopolnjenim 65. letom starosti, nazadnje pa družine umrlih uslužbencev, ki so bili prevedeni in razvrščeni ter si pridobili pravico do razlike. Zahteve plačilnih blagajnic presegajo vsoto 25 milijonov dinarjev, dočim je kredit manjši kakor 10 milijonov. **Vsled tega bodo vsekako prvenstveno izplačane v vsej državi družine umrlih uslužbencev.**

V zvezi s tem priobčujemo, da dela po zanesljivih vesteh g. finančni minister intenzivno na tem, da se izpelje neka operacija, ki naj mu nudi sredstva za likvidacijo vseh državnih visokih dolgov, med katere pridejo na prvo mesto uradniške razlike in ostale uradniške še neporavnane zahteve. Računa se, da se bo mogla ta operacija končati v dveh do treh mesecih, tako da

Planetar

se neprestano suče okrog solнца.

Ravnotako mirno mine dan ko se pere perilo, če gospodinja izkoristi 7 prednosti, katere ima

Schicht
Terpentin-
Milo s svojimi prednostmi

pridemo vsi na vrsto še v tekočem budžetnem letu.

Če bo sreča mila in se to uresniči, ne bo prezgodaj.

Boj draginji!

Uradniki!

Zapomnite si, kako vas v vašem poštenem in pravičnem boju zoper neznosne življenske razmere »podpira« naše dnevno časopisje! Niti najmanjšega glasu simpatije, niti najneznatnejšega zanimanja za vaše težnje in zahteve ni pokazalo. Zakaj? Ker ne služi občin, res objektivnim ciljem, temveč političnim strankam in njihovim programom. Strankarska zagrizenost je zmagala nad čustvom pravičnosti in socialnega sožitja. Uradniki! Otresite se »partijskih« predsodkov, strnite se v lastno, uradniško stanovsko »stranko«. Ne bodite še naprej bedni in žalostni priganjači političnih skupin, ki vas poznajo le pred volitvami. Postanite sami svoji gospodarji, kovači svoje usode! Ne v Beogradu, ne v Ljubljani nimate zaslonbe in zaščite v političnih organizacijah. Samo stanovska zavest in solidarnost je zmožna uradništvu ohraniti že pridobljene pravice in mu izvojevati novih. Zato vsi v organizacijo!

Kapital, ki je vse, kar imajo na svetu!

Ta kapital imajo namreč mesarji, tako trdi tržno nadzorstvo. Mi državni nameščenci pa nimamo kapitala, zato nimamo ničesar na svetu in moramo torej v grob. Za enkrat pa še ne namestavimo lačni v grob, zato bomo še brcali, pa še pošteno brcali. Vprašali bomo še prej, v čem obstoji ta kapital, ki je vse, kar imajo gg. mesarji na svetu, prav tako tudi trgovci s sadjem, ki so sami reveži, kakor trdijo v svojem »Poslanem«. Na shodu bomo morali povedati pač mi, kakšen kapital imajo gospodje. Menda ga ne bodo zatajili, saj temelji v realnih tleh!

Gospodje mesarji

so tiho in kar molče. Doznali pa smo, da številni mesarji odločno obsojajo ton onega pisma, ki ga je pisal njihov drug na uredništvo »Naš glas«. Slabo jim je poslužil in sram jih je. Če bi bili zlobni, bi pismo poslali detektivu, da bi dognal pisca. Pismo bi potem izvolili predložiti mesarski zadrugi, da disciplinira pisca. Ker pa vemo, da bi imel pisec tudi svoje privržence, bi prišlo v zadrugi do razkola. Iz razkola bi nastal hud prepir, iz prepira boj, a ne boj, ampak pravo pravcato mesarsko klanje. Ne tega nočemo, pre-

več bi nas težila vest, da smo zdesetkali vrste noč in dan garajočih, pridnih obrtnikov.

Mast.

Slanina in začimba sta v Ljubljani dragi od vse sile. Slanina in safo sta po 28—31 Din kg, četudi so prešči živa vaga po 13—14 Din. Seveda bodo takoj zavpili, koliko se vkolje in da tehta že samo »duša« 5 kg. Vse to poznamo! Morda pa našim ljudem ni znano, da je razširjena po deželi govorica, osobito po Dolenjskem, da je izvoz preščev v Italijo ukinjen. Tako govore vsaj kmetje in prodajajo zato svoj priredel tudi pod ceno. Cene na ljubljanskem trgu so pa stalne odkar so poslednji poskočile na današnje vrtoglavo višino. Šušlja se po Ljubljani, da se je mast podražila za 1 Din zaradi kontroliranja. En dinar za kilogram! Da pogleda sod masti 50 kilogramov po klicani kontrolni organ, plačaj konzument 50 Din več. Radi bi zvedeli, kako je prišlo do tako visoke kontrolne pristojbine. Morda nam bodo pojasnili to gospodje »merodajni«.

„Entente cordiale“ na ljubljanskem rotovžu.

Že poslednji pot smo konstatirali, da so nas slovenski politični dnevniki zatajili. Od producentov poslano »Poslane« prinašajo, sami se pa ne lotijo tega perečega problema. Na magistratu vlada v najlepši, naravnost ganljivi složnosti združena koalicija sicer se vedno lasajočih politikov. Ali je ta »srčna zveza« za nas škodljiva? Ne. Ali je morda celo koristna? Je! Ne potrebujemo nobenih političnih varuhov. Pokazati hočemo, da smo odločilni faktor mi konzumenti. Mi in samo mi smo izvolili te naše zastopnike in sedaj bomo terjali obračun od njih. Pozitivno vemo, da v tej borbi marsikdo proklinja svoje zvezane roke... Nihče »entente« si pa ne upa zamahniti, boječ se očitkov o prelomljeni besedi...

Kdo je naš zastopnik v ljubljanskem občinskem svetu?

Ti-le gospodje so:

Mestni učitelj Ambrožič J.,
ing. Lado Bevc, uradnik Gradb. direkcije,
dr. J. Bohinc, ravnatelj OUZD,
Debevc Fr., železn. uslužbenec,
dr. E. Jarc, profesor,
Jeglič Janko, šol. uprav. v p.,
Krek Miha, priv. uradnik,
dr. Kropivnik, prof.,
Likožar A., učitelj v p.,
Marinček A., drž. uradnik,
Pirc Joža, rač. uradnik obl. odbora,
Pišek Fr. železničar v p.,
dr. Val. Rožič, prof.,
ing. Ruch Fr., drž. uradnik,
Rupnik Fr., železn. strojevodja v p.,
Rajnar J., železniški urad.,
Tavčar Ivan, uradnik delavske zbornice,
Urbančič K., uradnik poštne direkcije,
Vargazon E., železn. inspektor.

Vseh teh 19 gospodov so nam ali sami ali po svoji stranki obljubljali med in mleko pred volitvami, sedaj se jim pa kot državnim ali privatnim nameščencem niti ne zdi, da bi zahtevali sejo občinskega sveta, da se pogovore o naših zahtevah. Ali ti gg. ne občutijo draginje? Treba si je zapomniti, kakšno komunalno politiko vodijo ti naši zastopniki!

Občinske davščine.

Zadnjič smo objavili nekaj primerov, kako nesorazmerno visoke trošarinske davščine pobira ljubljanska občina na nekatere predmete obče dnevne potrošnje. Že na čelo ma treba grajati uvajanje kakršnihkoli indirektnih davkov, ki so najbolj nesocialni in krivični, ker enako obremenjujejo bogatina in reveža. Še več: reveža še trje in huje moré, če primerjamo njegove dohodke z dohodki premožnih slojev. Če že občine potrebujejo novih virov za kritje svojih potreb, naj uvedejo predvsem uvozne davke na luksuzne predmete. Ne krompirja in sadja, ampak drago

ceno kožuhovino, lakaste čevlje, čapljino in nojevo perje, briljante in zlatino ter šampanjca naj obdačijo, pa bo mestna blagajna tudi polna. Kaj pa tudi občinski davek na stavbišča v mestnem pomeriju? Tu so še neizrpani davčni viri, širokih slojev konzumentov in malih ljudi pa ne obremenjujte čez mero!

Zapomnimo si!

Trgovci s sadjem v svojem »Poslanem« iro nično svetujejo »Zvezi drž. nameščencem«, naj se sama loti preskrbovanja uradništva s cenejšim sadjem. Zapomnimo si ta nasvet! Zakaj mu ne bi sledili? Kaj nam brani, da začnemo uradniki sami z organiziranjem smotrenega nakupa in prodaje sadnih pridelkov? Sadje bi se izdatno pocenilo, konkurenca bi pa prisilila tudi sadne trgovce in branjevece, da znižajo cene svojemu blagu. Sicer velja isti nasvet tudi mestnemu magistratu samemu, dvomimo pa, da bi se sedanje tržno nadzorstvo hotelo ravnati po njem. Zato naj naše gospodarske organizacije stvar same premislijo in vzamejo resno v roke. Zrno do zrna pogača... Za dragoceni nauk smo pa trgovcem s sadjem prav hvaležni. Pokazali so nam pravo pot.

Poslano,

ki so ga za drag denar objavili kot sekcija trgovcev s sadjem v Ljubljani ne morda ljubljanski branjeveci, ne odgovarja istini. Že poslednji pot smo konstatirali, da se pri sadju ne usmiljeno odira. Danes, ko to pišemo, imamo črno na belem, da veljajo v Mariboru pri branjevecih bosanske slive 4 Din, v Ljubljani pa 6 do 6:50 Din. Čemu razlika? nas sprašuje mariborski dopisnik. Čemu! V Mariboru slejkoprej grosisti s sadjem ne kupujejo dragih vil, kakor v Ljubljani. V tem »Poslanem«, ki ga je sestavil morda kdo od »poklicanih«, ki hoče biti skrajno dosleden v zagovarjanju producentov, se identificirajo trgovci s sadjem z branjeveci, ki zmrzujejo vso dolgo zimo pod šenklaščom. Prav dobro vemo, da jih imajo, vsaj nekatere, grosisti v krempljih. Kajpak, da se branijo. Če gre za lastno eksistenco, odereš še brata, pa ne bi ljubljanskega naivneža! Pričo imamo, a ne samo eno, da je branjevec nesel grozdje, ki ga je kupil od Vojvodince po 4 Din, na svojo stojnico, kjer ga je prodajal potem po 16 Din. Poslano pravi, da je trditev od tega »grozdja izvita iz trte«. Prav do bro povedano, le žal, da je zavijanje. Sploh se pa »Poslano« čuje, kakor bi naši branjeveci naročali blago v Vojvodini, ko vsi dobro vemo, da ga Vojvodina razvaža in ponuja. Dokaz: Pogačarjev trg, kjer lahko vsakdo vidi koške in zaboje, okoli katerih se sučejo branjeveci in trgovci, pogajajoč se za cene. Sam sem že opetovano prisluškoval takemu barantanju.

Slivar.

Dobro se razumejo

ljublanski branjeveci in tržno nadzorstvo. Tako vsaj moramo sklepati in po vsej pravici, ker bemo, da je sicer »stvar trž. nadzorstva, da reagira na napade nanj«, omenjajo pa v svojem Poslanem, da se »daje od strani mestnega trž. nadzorstva vedno prednost tujcem in nikdar nam (trgovcem s sadjem)«. Na oči tek, da izvaja trž. nadzorstvo protekcijo pri branjevecih, hočejo branjeveci tudi to trditev ovreči in dokazati njeno neosnovanost s tem, »da jih trž. nadzorstvo suje v kraj«. Mi pa pravimo: Če nimate protekcije, kaj pa »mažete trž. nadzorstvo iz onéga«? Se bo branilo že samo!

Nečuvono!

Nekdo pripoveduje, da imajo grosisti s sadjem kartel! Branjeveci so primorani, da kupujejo od tega kartela, sicer imajo sitnosti s strani kartela. Kartel! Ali veste, kaj je kartel? Znanstveniki trdijo, da je kartelno gospodarstvo največji škodljivec človeštva, zabloda, ki ubija razvoj, predpisan po naravi. Kartel diktira cene, na milost in nemilost smo mu prepuščeni. Konkurenca je ubita, konzument propada. In mi naj mirno gledamo, da oblasti kartele še ščitijo! Ne, mi se moramo upreti in z nami bodo tudi mali branjeveci, ki se tresejo za svoje stojnice!

Nismo pozabili!

Vsem meščanom je še prav dobro v spominu, kako je gospodaril prejšnji tržni nadzorNIK g. A. Ribnikar na živilskem trgu. O, koliko mleka je steklo v ljubljanske kanale, koliko koškov sadja je zletelo v Ljubljano! Žal, so stari in dobri časi minili a mi smo se že v vojni navadili na slabo. Sedaj smo navajeni, da pijemo umazano in vodeno mleko in da uživamo sprieno, največkrat — poleti vsaj — tudi popolnoma nezrelo sadje. Tržni organi se možko sprehajajo med stojnicami in glavna skrb jim je, da pobere groš. Ubogi naši otroci!

Kaj pa obrtniki?

Brali smo, kajpak zopet »Poslano« v ljubljanskih dnevnikih, kjer se brani Zveza obrtnikov proti očitku, da delajo draginjo. Ne spominjamo se, da bi kje specialno obrtnikom očitali, da delajo draginjo. Mi smo zastavili pero v prvi vrsti proti draginji v prehrani. Zelodec se ne da potolažiti z besedo, kadar je lačen, ogoljena suknja pa lahko čaka in čaka, da jo zamenjam z novo; otrok joka in prosi kruha, strgan čevlji se pa lahko zakrpa — in mirna Bosna. Mi pravimo: Tudi obrtniki so konzumenti, posebno tisti mali, zato pa vsi na shod v Unionu, 30. t. m. ob 8. uri zvečer, da protestiramo v složnosti proti draginji na sploh!

Draginja in tržni red.

Opravičene zahteve uradništva, naj mestna občina, ki je kot obrtna in tržna oblast dolžna skrbeti za red in primerne cene na živilskem trgu, z energično gesto napravi kraj vsemu navajanju cen in brezobzirnemu draženju, so našle gluha ušesa. Doslej še nismo čuli, da bi bil mestni magistrat določil cene kateremukoli živilskemu obratu, pač pa so listi poročali druge novice. Tako so krompirjev semenj premostili na oni breg Ljubljane, z njim tudi kmečke prodajalce zelja. Obetajo nam tudi — spremembo tržnega reda. Torej, ne pocenitve živil, pač pa nov tržni red dobimo! Čujemo, da se je ta taktična poteza celo nekaterim mestnim očakom zdela malce preveč prozorna in so se kar naravnost skujali. Saj imenitno so jo res pogruntali! S tem, da so draginjsko zadevo porinili na mrtvi tir, se doseže nekaj časa — in morda bodo uradniki celo pozabili nanjo, vsekako se jim bo pa nejevolja ohladila čez zimo. Tja na spomlad bi jim pa vrgli v zobe — nov tržni red. Tako bi bila ostala koza cela, volk pa sit. — Pa ne bo šlo. Tega računa občinarji — in to smo uradniki menda tudi — ne bodo podpisali. Če prej ne, se pri prihodnjih volitvah srečamo z vsemi občinskimi očeti, ki tako prav po očetovsko skrbijo za blagor producentov. Takrat poravnamo tudi račun o draginji, ki so jo naši modri očeti hoteli panati s — tržnim redom.

Zamotana reč.

»Poslanemu« sadnih trgovcev se je razen vrabcev na Kresiji smejal ves golobji rod, kar ga prebiva na šenklašču in po semenjskih strehah. Pomiloval je pa tudi uboge Bosance, ki morajo v Brčki plačevati po tri dinarje za kilogram češpelj, dočim so jih na ljubljanskem trgu na drobno po dva in dva in pol dinarja prodajali (oz. vsaj hoteli prodajati), dokler so jih smeli, seveda. Kaj pa, če so to tudi »Prima sortirane, najfinejše bosanske slive«, ki jih ljubljanski branjeveci na Pogačarjevem trgu prodajajo kuharicam in gospodinjam? Prav tako, kakor imajo tam zgolj »najlepše smederevsko namizno grozdje« na prodaj? Morda jih je pa suša vzela? Samo, kako to, da so prav tisti listi, ki so priobčili dolgo vezno »Poslano« (čisto brezobvezno, proti plačilu — prosim!), nešteto krat pribili, da slovenskemu premogu in lesu zato manjkajo vagoni, ker so letos vsi oddani za izvoz nenavadno in čisto nepričakovane bogate letine — sliv.

Kako so pekli kruh!

Komisija je hodila od pekarnice do pekarnice in se ni mogla zediniti, kje se speče kruh najbolj pravilno. Nekje se ga je napeklo iz 100 kg

moke 131 kg, drugje 132 kg, 126 kg — nak, je premalo! drugje pa 128 kg. Da bo koza cela, volk pa sit, so pristali, no pa naj bo prava teža 128 kg. Mi pa vemo, da se ga je napeklo tudi 140 kg! Toda ta kruh je bil preveč — voden; ajdi v parno pekarno, kjer so bili že prej avizirali peka, da je svojo peč pošteno zakuril. In tehtali so kruh, ki je nalikoval prepečencu. Nič ne vemo, kaj je ukrenila komisija, vemo samo to, da so cene kruhu vzlic padcu cen moki, ostale stare. Uboga komisija, koliko mora preletati in si ubijati glave z računi!

In sladkor!

G. Anton Kristan je zapisal v »Jutru« z dne 7. oktobra o draginji sladkorja sledeče:

»Ali res ni mogoče, da se draginja ublaži? Zdi se mi, da se kompet. faktorji ne brigajo za te probleme. Množice pa so že otopele. Trpe in trpe.

Da bi se dalo ob dobri volji i kompetentnih in prizadetih marsikaj za splošnost zboljšati, naj pokažem samo na enem predmetu in sicer na sladkorju. Tu vidimo, da ni nikakor vzrok velike draginje le pomanjkanje blaga, ali suša ali kaj drugega, temveč pretirani indirektni davki države in pretirano velik zaslužek sladkornih tovarn.

Produksijska cena sladkorja znaša v Jugosla- viji od Din 250 do Din 3. Kljub temu je v naši državi, ki ima ogromna polja po Slavoniji, Voj- vodini, Srbiji in Prekmurju, sladkor — če izvzame- memo Mussolinijevo Italijo in Turčijo — naj- dražji. Računano v češkoslovaških kronah, ki so na sladkornem trgu merodajne, velja v Italiji 1 kg sladkorja 11-70 Kč, pri nas 7-70 Kč, v mali osiro- mašeni Avstriji pa 4-45 Kč in v Angliji celo 4-10 Kč.

Zanimivo je sledeče: Na sladkorju si delita ogromne zaslužke povsod država in sladkorna in- dustrija. Kmet, producent in konzument pa pla- čujeta dobičke. Kmet, ker mu kartel diktira cene sladkorne pese, konzument pa, ker mu isti kartel diktira cene sladkorja. Kmetu v Jugoslaviji pla- čujejo od 20—24 Din za 100 kg pese, ki da do 76 kg sladkorja. Od tovarniške cene dobi v Jugo- slaviji država 41 odstotkov, industrija pa 59 od- stotkov. Od vseh v naslednjem navedenih drža- vah je trošarina razen v Italiji pri nas največja.

Države participirajo na sladkorju, izvzemši Italije, povsod manj kakor pri nas. Italija je s 62% na prvem mestu, potem smo mi s 41%, do- čim participira Danska s 13%, Nemčija z 20% in Avstrija z 22%.

Evidentno je, da se more in mora v naši državi začeti z zniževanjem cen. Najširše plasti, ki žive v veliki večini od kave in kruha, ne smejo v drugem desetletju Jugoslavije po vsakem po- žirku kave občutiti grenko zavest, da je SHS rekordna država v ceni sladkorja za konzumente.

Navedel sem sladkor, ker je tu znižanje najlažje, če le vlada hoče. Navedel pa bi lahko še mnogo predmetov, zlasti tekstilije (oblačilno blago).

Letos se je bati prav izdatne draginje. Jav- nost motijo državnopravni in drugi taki spori. Toda baš v kalnem je za bacile draginje najboljši razplod. Opozoriti hočem le, da je nastajajoča draginja zelo pereč problem.

Basen.

(Nova popravljena izdaja.)

Šibko jagnje je pilo iz studenca. Pride volk, ki je bil pravkar požrl tolstega pujska, da si tudi on uteši žejo. Ko tako pije, zagleda spodaj ob studencu jagnje. Zahoče se mu — akoprav so ga lakotnice tiščale od stoprav zavžitega plena —

še jagnječjega mesa. Približa se preplašenemu jagnjetu in ga obdoli: »Zakaj mi kališ vodo, da ne morem piti iz studenca?!« Jagnje se pa (čisto drugače, kakor je to v neki drugi znani basni zapi- sano) niti ne spomni ne, da bi mu odgovorilo, da to sploh mogoče ni, ker on pije iz studenca na d- njim, pred njim. Nič ne razmišlja, temveč gre k gozdnemu nadzorniku in mu potoži krivico. Ta hudo zgrbanči čelo in dé: »Ti si jagnje in si šib- kejši od volka. Šibkejši pa napram jačjemu vse- lej pravdo zgubi. Torej hodi v miru! Pa še to na pot: jagnječjemu rodu tožbe in pravde sploh ne pristojajo, zakaj pisano je: blagor pohlevnim, njih bo nebeška pravda!«

Ceneno češko perje!

1 kg sivlega opuljenega perja 70 Din, napol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 Din in 150 Din, mehko kot puh 200 in 225 Din, boljša vrsta 275 Din. Pošiljate carine prosto, proti povzetju, od 300 Din naprej, poštne prosto. Vzorec zastoj, Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. Naročila samo na BENEDIKT SACHSEL, Lobež št. 24 pri Plznu, Češko- slovaška. — Poštne pošiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugo- slavijo približno 10 dni.

Vestnik.

Zveza državnih nameščencev za Slovenijo

ima svojo pisarno v Frančiškanski ulici št. 6, I (desno).

Informacije se dajejo ob ponedelj- kih, sredah in petkih od 5. do 6. ure po- poldne, sicer uradne ure za interno po- slovanje razen sobot, nedelj in prazni- kov dnevno od 5. do 7. ure popoldne. — Tajništvo.

DANAŠNJA ŠTEVILKA JE ZADNJA, ki jo dobe oni gg. naročniki, ki smo jih opomnili na plačilo zaostankov koncem julija po položnici, kon- cem avgusta pa pismeno, če nam dolžne naročnine takoj ne nakažejo. Uprava ima nalog, vsem takim list ustaviti in dolg brezpogojno iztirjati, kar bo tudi storila. Prosimo nujno vse prizadete, da to vpoštevajo in prihranijo nam delo, sebi pa nepri- like.

UPRAVA.

Vsi na shod! Unionska dvorana mora biti 30. t. m. natlačeno polna. Vsi javni nameščenci na shod! Pripeljite seboj svoje žene, da bodo čule, kako Zveza brani svoje članstvo. In če tudi ne dosežemo ničesar, bo vsaj videla javnost, da smo si edini in v svojih zahtevah solidarni. Zato naj nihče ne ostane doma ampak vsak naj pohiti v unionsko dvorano ob 8. uri zvečer.

Zgodovinske reminiscence. Te dni je pre- teklo deset let, odkar so z ljubljanskega rotovža sneli dvoglavega orla, ki je več nego dvesto dol- gih let visel na pročelju. Črnorumeni zastave so sneli, oficirske kokarde so zletele s kap in epo- lete z ramen. Svoboda, svoboda — in konec voj- ne! Kakšna radost je polnila vsem Slovincem brez razlike stanu in prepričanja njih srca! Zdelo se je, da se pričinja nov vek in tudi uradništvo je videlo pred seboj samo jasnino in upalo v bodočnosti najti popravila krivic, ki jih je trpelo dotlej. Lepi so ti spomini! Saj so nam ti dnevi prinesli narodno svobodo, slovenstvo je prvič po tisoč letih prosto zadihalo in tudi tisti, ki so mislili, da nam je grob že izkopen, so oživel. Bil je pravi preporod vsega naroda. — Kako je da- nes? Tako, kakor ne bi smelo biti, kakor ni treba, da je. A kljub temu ne klonemo, ne obupujemo; vemo, da je bodočnost pred nami, vsa čista in lepa — takšna, kakršno si ustvarimo. Mi saml

Uradniška internacijonala. 31. maja, 1. in 2. junija t. l. je bil kongres centrale Zveze inozem- skih uradniških organizacij. Zastopane so bile Francoska, Nemčija, Avstrija in Holandska. Do- govarjali so se tudi, kako združiti nemško urad- niško internacijonalo in internacijonalo federa- cijo javnih nameščencev, ki sta v sporu. Nadalje je bilo sklenjeno, da se vrši seja izvršilnega od- bora dne 11. in 12. septembra t. l. v Pragi prili- kom kongresa reichenberške organizacije. Na tej seji se mora določiti: a) dnevni red seje glavne

Tovariši!

Leto se nagiba h koncu, poravnajte takoj še neplačano naročnino!

Zveze federacije sindikalne internacijonale, ki se bo, ozir. se je že vršila dne 25. in 26. septembra t. l., b) diskusija o zapisniku ženevske konference ter c) poročilo o pogajanjih z nemško internacijo- nalo javnih nameščencev. Sklepom kongresa 2. ju- nija so diskutirali tudi o izredno kočljivi situa- ciji grških drž. nameščencev. Pozvani so bili za- stopniki Grčije, da se seje dne 11. in 12. sep- tembra v Pragi udeleže osebno.

Prevedba kronskih pokojnin. Pri določevanju dinarskih pokojnin starim kronskim upokojencom in upokojenkam kažejo nekatera ministrstva čud- no skrb za pravičnost in »enakopravnost«. Dočim so v nekaterih resortih upokojenci s kronskimi prejemki že prevedeni in sicer točno po uredbi, delajo v drugih centralnih oblastvih vedno nove zapreke in ovire ubogim kronskim penzionistom. Posebno v finančnem ministrstvu je opaziti veliko »naklonjenost« tem največjim revežem. V celi vrsti slučajev so odmerili upravičencem (kam) pre- nizke pokojnine, dasi je ljubljanska fin. delega- cija izdelala zanje strogo po zakonu in uredbi predloge. Brez utemeljevanja so določili pokoj- mine z znatno nižjimi zneski nego jim v resnici pripadajo. Predlogov ljubljanske delegacije sploh niso upoštevali. — Proti takemu postopanju je čuti vsak dan več pritožb, ki so tembolj upra- vičene, ker se tudi s to, po 10. letih doseženo korekturo pokojnin slabi in čisto nevzdržni polo- žaj upokojujencev komaj izboljša.

Prekratki roki. Kar nekako navadilo se je že naše ljudstvo na prekratke termine ali roke. Tu mislimo v prvi vrsti na nekatere prijave, ki jih zahtevajo nove uredbe in zakoni. Poslednji trenotek zaznaš, potem pa letaj in se lovi. N. pr. zakon o nošenju orožja. Kdaj je bil že razglašen v Služb. novinah, termin za prijavo pa je bil od- ločen po oblasteh na 10. sept. letos. Ali pa rok za prijave glede izplačila razlik. Tu prihajajo v poštev rodbine umrlih, upokojenci s polnimi služ- benimi leti in oni s 65. letom, ki vsi so morali predložiti do 1. septembra t. l. prijave in prepise o razvrstitvi in o upokojenju. Ta odredba je bila objavljena v Služb. novinah od 6. avgusta, v služ- benih uradnih glasilih pa šele v času od 15. do 25. avgusta. Koliko skrbi za nebolgljene upoko- jence! 1. septembra je bil skrajni termin in vse poznejše prispele prijave se niso vpoštevale. To je bil vsekako prekratek termin! Koliko jih je, ki so vedeli, kakšno plačo so prejeli do 1. sep- tembra 1923? Sedaj pa izračunaj diferenco, od- bivši akontacijo, na katero si že davno pozabil ter vstavi razliko v poslednjo kolono. Kako so se pehali, letali in moledovali! Nekatera računovod- stva so ljubeznivo postregla s podatki, toda pot z dežele v mesto je bil že skrajni izhod iz zagate. — Sicer pa povemo na uho vsem, ki tako težko pričakujejo te razlike, da se jim ni treba vdajati v preveliki iluziji. Zdi se nam, da bi 10 milijonov kreditov, ki je določen za vso državo, izčr- pala že sama Slovenija s približno vsem zneskom kreditov... In druge pokrajine?

Še nekaj kritike o »Znancih«. »Ljubljanski zvon« piše, da jih je »spisal avtor ambiciozno in z ljubeznijo. Vse se odlikuje po zgoščenosti de- janja in sloga, v njih je mnogo prav lepe reali- stike, ki se ti nikjer ne vsiljuje, nikjer ne upira. Ugajale so mi« — pravi recenzent g. Zorec l.: »Pohujšanje, Dolf, Sovražnik in še nekatere, druge v umetniškem pogledu zaostajajo za njimi; vendar so tudi med temi črtice s posrečenimi epizidami, zlasti opisi prirode. Tudi z jezikom se je avtor potrudil. Očitno je, da je zanj imel dosti dobre volje, kar je dandanes vredno že prav velike hvale.« Recenzent je nato pogledal s kritično lupo nekatere izraze ter nadaljuje med drugim: »in

Naročite „NAŠ GLAS“, ki je glasnik 9.000 organiziranih državnih nameščencev! Zadošča dopisnica na upravo, Vodnikov trg štev 5.

hvalo mu vem, da je knjigo izdal v tako okusni prikupni opremi in sicer — habent sua fata libelli! — v lastni založbi! Samozaložba je obtožba današnjega časa, a ta kelih bridkosti naj gre mimo avtorja — srečno. Nedvomno bo vsakdo z vse-

ljem in užitek bral to knjigo. Saj ga bo zabavala in spominjala marsičesa.

Ni dovolj, če zahtevate pri trgovcu samo žitno kavo. Teh je več vrst. Če hočete res nekaj okusnega in za zdravje vrednega, potem zahte-

vajte Žiko. Žika je namreč na specialen način izdelana kava iz rženega slada.

RAZŠIRJAJTE „NAŠ GLAS“

C. J. Hamann
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin. Predtiskarija modernih ročnih del.

Miroslava Leitgeb

Ljubljana, Jurčičev trg 3.

Strojno in ročno vezenje zaves, pregrinjaj, perila in oblek v najsolidnejši izdelavi.

Priporočila se

I. ČERNE

Ljubljana, Dunajska c. 28

Zaloga pohištva in tapetništvo.

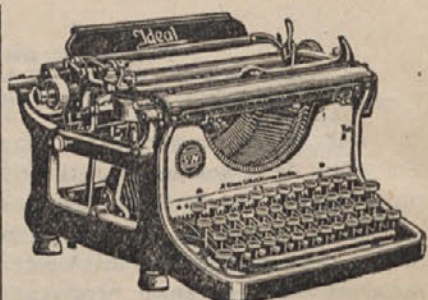
L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporočila svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Pisalni stroj „IDEAL“ modela D najmodernejša konstrukcije

THE REX Co.

Ljubljana, Gradišče 10

PARNA PEKARNA
FRANC DOLINAR
LJUBLJANA

PRED ŠKOFIJO 11 — POLJANSKA C. 19

najtopleje priporočila svojim cenj. odjemalcem večkrat dnevno prvovrstno sveže pecivo in različne vrste slaščic

Krojaški atelje

FRAN IGLIČ, LJUBLJANA

Kolodvorska ulica 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

PRIPOROČILA SE DAMSKA KONFEKCIJA IN MODNI SALON

ALOJZIJ PAULIN

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 5

Prvovrstna strokovna izdelava damskih plaščev, oblek in kostumov tudi kakor vse moške garderobe po konkurenčnih cenah. — Lastna zaloga blaga. — Gg. uradnikom in uradnicam na obroke.

Restavracija

„PRI NACETU“

Ljubljana, Kette Murnova ulica št. 3

priporočila gg. drž. uradnikom dobro postrežbo v kvaliteti pljač in hrane.

Preselitev! P. n. uradništvu vlijudno naznanjam, da sem dne 26. septembra tega leta preselil svoj
fotografski atelje

iz Valvazorjevega trga v lastne, najmodernejše urejene prostore, na **Sv. Petra cesto št. 25** na vrtu hotela „Tratnik“

Priporočam se cenj. uradništvu za nadaljno naklonjenost in zagotavljam, da bom vsa meni zaupana naročila izvršil vestno strokovnjaško in po najnižji ceni.

HUGON HIBŠER, fotograf. — Ljubljana, Sv. Petra c. št. 25.

CVETLIČARNA pod TRANČO
ANTON BAJEC
LJUBLJANA

Vrtnarija: Tržaška cesta 34
TELEFON INTERURBAN 32-22

Pletilne stroje in potrebščine, strokovni pouk, aparate za vzorčno pletenje na navadnem stroju, novost, nudi

A. KOS * Ljubljana
ŽIDOVSKA ULICA ŠTEV. 5

Nogavice, žepne robce, dišeča mila, kravate, rokavice, vezenine, čipke, razni trakovi, sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, tapetnike in krojače v največji izbiri samo pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Ivan Perdan nasl., Ljubljana

Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga.

Glavni založnik Ciril in Metodovih vžigalic.

Najnižje dnevne cene! Postrežba točna in solidna.

PARNA PEKARNA
= JEAN SCHREY NASL. =
JAKOB KAVČIČ

VEČKRAT NA DAN SVEŽE PRIZNANO
NAJBOLJŠE VSAKOVRSNO PECIVO

Tovariši!

Že stanovska zavednost velepa, da podpiramo pri nabavi svojih potrebščin v prvi vrsti svoje lastne ustanove. Veliko bolj pa smo v svojem interesu dolžni to storiti tedaj, ako nam nudijo te ustanove večje ugodnosti in večje koristi kot tuje. Ena izmed takih ustanov je naša

TELEFON
ŠT. 2421

Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani, Vodnikov trg 5.

Rač. pošt. hran.
št. 12.416.

Ona nam nudi bannaško moko, sladkor, kavo, olje, sploh vse specerijsko in kolonijalno blago najfinišne vrste po najnižjih cenah, ki so mogoče. Velika izbira dežnikov, predpražnikov in najfinišnih in najtrpežnejših čevljev lastnega izdelka. V zalogi najfinišni šifon, platno in srajce za gospode po najnižjih cenah.

Drva in premog vsak čas na razpolago. Dostavlja se blago na dom in dovoljujejo se olajšave pri plačilu.

Zadovoljiti svoje člane je te zadruga najvišji cilj. Da je blizu tega cilja, dokazujejo stalni in dnevno novo pristopajoči člani-odjemalci.

Tovariši! Tovarišice! Pristopite k tej zadrugi in kupujte v njej!

Kdor kupuje v svoji zadrugi, kupuje pri sebi!